

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/317/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1112209459
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Považan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1112209459.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa : KEY ART AGENCY, s.r.o. , IČO: 44 218 354, so sídlom Kempelenova 2, Bratislava, zastúpeného: JUDr. Andrejom Patakym, advokátom, so sídlom Hlavné námestie 2, Kežmarok, proti odporcovi: Magistrát Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, IČO: 00 603 481, so sídlom Primaciálne námestie 1, Bratislava, o zaplatenie 165,97 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 07. marca 2014, č. k. 8C/83/2012 -55 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .
Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zastavil konanie proti odporcovi označenému ako „Magistrát hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy“, a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil nedostatkom spôsobilosti byť účastníkom konania na strane odporcu, vychádzajúc z judikatúry súdov, uverejnenej v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky R 45/2003, podľa ktorého ak v žalobe označený účastník nemá právnu subjektivitu (nie je spôsobilý byť účastníkom súdneho konania), nemôže súd pripustiť aby na jeho miesto vstúpil do už začatého konania subjekt s právnou subjektivitou; nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienky tohto konania, pre ktorý treba konanie zastaviť. Vychádzajúc z uvedeného teda dospel k záveru že pre neexistenciu právnej subjektivity odporcu, ktorá je neodstrániteľným nedostatkom konania, nemožno v konaní pokračovať, a preto ho zastavil.

V zákonnej lehote podanom odvolaní navrhovateľ navrhol predmetné uznesenie zrušiť a vrátiť vec súdu na ďalšie konanie. V odvolaní uviedol, že v podanom návrhu bolo čiastočne nesprávne uvedené označenie odporcu, ktoré sa týkalo výlučne názvu odporcu, nie jeho sídla alebo IČO a toto navrhovateľ písomným podaním zo dňa 06. 07. 2012 z vlastnej iniciatívy spresnil na Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok NS SR, sp.zn. 4 Obo/57/2007, podľa ktorého : „čo sa týka samotného chybného označenia žalobcu, žalobca sám bez vyzvania súdu tento zjavný nedostatok odstránil riadne a včas a to písomne a následne ústne, na pojednávaní. Ide jednoznačne o vadu žaloby, ktorá bola odstránená procesnými úkonmi žalobcu... NS SR sa stotožnil nielen so správnym názorom krajského súdu, že žalobca zjavnú nesprávnosť podania odstránil a že v žalobe označený žalobca bol aktívne legitimovaný na podanie žaloby“. Odporca bol

- 2 -

identifikovaný podľa § 27 ods. 1 a 2 zák. 540/2001 Z.z., podľa ktorého identifikačné číslo sa používa na jednoznačnú identifikáciu právnickej osoby a podnikateľa a nesmie sa pridať inej právnickej osobe alebo inému podnikateľovi a to ani v prípade zániku právnickej osoby alebo podnikateľa, ktorému bolo pridelené. Z toho teda vyplýva jednoznačná identifikácia účastníka konania bez ohľadu na vadu v písaní a zjavnú nesprávnosť, v dôsledku ktorej bol uvedený nesprávny názov účastníka, ktorý je spôsobilý

byť účastníkom konania a vo veci aj pasívne legitimovaný. Poukázal na platnú judikatúru NS SR obsiahnutú v uznesení sp.zn. 1 Obdo V 44/2007, podľa ktorého: „je nepochybné, že označenie žalobcu v žalobe nie je správne. Z toho však bez ďalšieho nemožno dospieť k záveru, že v žalobe je za žalobcu označená neexistujúca osoba. V spise sú ďalšie údaje, ktoré sú dostatočným dôvodom na úvahu, či v žalobe použité označenie sa má považovať za správne označenie niekoho, kto nemá spôsobilosť byť účastníkom konania, alebo za nesprávne označenie subjektu, ktorý spôsobilosť byť účastníkom konania má. Z uvedeného identifikačného čísla sa dá bez pochyb určiť, že správnym označením žalobcu má byť P. so sídlom v J. Vychádzajúc zo zmyslu súdneho konania, ktoré má poskytovať ústavou zaručené právo na súdnu ochranu, nie je dôvod pri skúmaní, ktoré z dvoch v spise použitých označení je správne a má byť považované za označenie žalobcu v konaní, dať prednosť označeniu, ktoré by viedlo k záveru, že za účastníka konania je označený subjekt, ktorý účastníkom konania byť nemôže.“ Povinnosťou súdu prvého stupňa bolo teda postupom podľa § 43 ods. 1 O.s.p. vyzvať navrhovateľa na doplnenie alebo spresnenie návrhu na začatie konania. V ďalšom ešte poukázal na rozhodnutie NS SR zo dňa 23.11.2004, sp. zn. 1 Cdo 90/2004, podľa ktorého ak účastník nebol v návrhu na začatie konania označený správne, v takom prípade by mal súd podľa § 43 ods. 1 O.s.p. navrhovateľa vyzvať, aby nepresnosť v označení odstránil a odporcu označil správne, alebo mal túto nepresnosť označiť súd sám, pretože si nevyžadovala procesnú aktivitu z jeho strany. Podľa názoru odvolateľa mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, poukázal na článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého má každý právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch, alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj z rozhodnutí ÚS SR vyplýva, že tak základné právo podľa článku 46 ods. 1 Ústavy ako aj právo podľa článku 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (napr. II. ÚS 383/06.)

Odvolací súd vec prejednal podľa § 212 ods. 1, § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania a po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

V občianskom súdnom konaní sú účastníkmi konania (§ 90 O.s.p.) žalobca a žalovaný. Podľa § 19 O.s.p. spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva. Podľa § 103 O.s.p. je súd povinný kedykoľvek za konania prihliadať na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania). Ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 104 ods. 1 O.s.p.). Ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia, pritom spravidla môže

- 3 -

pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví (§ 104 ods. 2 O.s.p.).

Od nedostatku podmienky konania (za ktorý treba považovať aj nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania) treba odlišovať vady podania (vrátane žaloby), spočívajúce v nesprávnom označení subjektu, ktorý je inak spôsobilý byť účastníkom konania. Príčinou väd označenia účastníkov v žalobe môžu byť medzi iným chyby v písaní, alebo iné zrejme nesprávnosti, ktoré sa vyskytli pri písomnom vyhotovovaní žaloby. Ak žaloba neobsahuje označenie účastníkov konania alebo všetky údaje potrebné k označeniu účastníkov konania, alebo ak je žaloba v časti označujúcej účastníkov neurčitá alebo nezrozumiteľná (neumožňuje ich presnú identifikáciu) alebo ak je zjavný logický rozpor medzi označením účastníka konania a inými údajmi o tomto účastníkovi obsiahnutými v žalobe, je súd povinný pokúsiť sa odstrániť tieto vady podania postupom podľa § 43 O.s.p., v zmysle ktorého súd uznesením vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní, pričom v uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať; ak účastník v ustanovenej lehote podanie neopraví alebo nedoplní a pre uvedený nedostatok nemožno v konaní pokračovať, súd odmietne podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania. Ak je ale odporca v žalobe označený úplne, presne, určito a zrozumiteľne tak, ako je tomu v danom prípade, nejde o vadu podania. Pokiaľ bol v žalobe úplne, presne, určito a zrozumiteľne označený za účastníka konania ten, kto nemá spôsobilosť byť účastníkom konania, ide o nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť. Ten, kto nemá spôsobilosť byť účastníkom konania, nemôže v občianskom súdnom konaní vstúpiť do procesného vzťahu. V takto vadne začatom konaní nemôže

vzniknúť procesnoprávny vzťah, lebo tu chýba jeden z jeho základných prvkov - jedna spôsobilá strana občianskoprávneho sporu. Súd je preto povinný kedykoľvek v konaní prihliadnuť na tento nedostatok podmienky konania a konanie zastaviť (§ 103 O.s.p. v spojení s § 104 O.s.p.). Vzhľadom na to, že súd v prípade neodstrániteľného nedostatku podmienky konania nemôže v konaní pokračovať a je povinný konanie zastaviť, nemôže do takto (vadne) začatého konania pristúpiť ďalší účastník (§ 92 ods. 1 O.s.p.) a nemôže ani dôjsť k zámene účastníkov (§ 92 ods. 4 O.s.p.).

V prejednávanej veci navrhovateľ označil odporcu ako Magistrát Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy. Podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 06.07.2012, upravil označenie odporcu ako Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, so sídlom Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1, IČO: 00603481 a uviedol, že odporcu v pôvodnom znení označil na základe jeho telefonických informácií.

Súd prvého stupňa po uskutočnenom pojednávaní (dňa 07.03.2014) konanie zastavil na základe námietky odporcu, podľa ktorého, tak ako bol v návrhu označený, nie je pasívne legitimovaný, pre absenciu procesnej spôsobilosti. Právnu subjektivitu má len Hlavné mesto SR Bratislava.

Spôsobilosť byť účastníkom konania, označovaná aj ako procesná subjektivita, je základnou podmienkou občianskeho súdneho konania a spočíva v existencii spôsobilosti určitého subjektu mať procesné práva a povinnosti. Táto podmienka konania musí byť

- 4 -

splnená tak na strane navrhovateľa ako i na strane odporcu, a to v priebehu celého súdneho konania, preto ju súd skúma ex offio nielen po začatí konania, ale i neskôr.

Spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 19 O.s.p.). Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že procesnou subjektivitou disponuje buď subjekt, ktorý má hmotnoprávnu subjektivitu, alebo subjekt, ktorému procesnú subjektivitu zákon vyslovene priznáva (ide o subjekty, ktoré zákon expressis verbis za účastníkov konania označuje, § 186 ods. 1 O.s.p., § 250ze O.s.p., a pod..). Keďže odporca nespadá pod druhú z týchto možností, procesnú subjektivitu mu podľa tohto ustanovenia priznať nemožno.

Pokiaľ ide o hmotnoprávnu subjektivitu, tú treba skúmať z hľadiska hmotnoprávných predpisov. Občiansky zákonník za účastníkov občianskoprávných vzťahov označuje jednak fyzické osoby, jednak právnické osoby. Keďže odporca nie je fyzickou osobou, je treba skúmať, či ho nemožno považovať za právnickú osobu, ktorá má hmotno - právnu subjektivitu vždy (§ 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Právnickými osobami sú združenia fyzických alebo právnických osôb, účelové združenia majetku, jednotky územnej samosprávy alebo iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon (§ 18 ods. 2 Obč. zák.). V prejednávanej veci je nesporné, že navrhovateľ sa môže domáhať uplatneného nároku (náhrady škody) len voči subjektu, v tomto prípade správcovi komunikácie, porušením povinnosti ktorého bola navrhovateľovi spôsobená škoda.

Podľa § 1a ods. 1 zák. č. 377/1990 Zb. o Hlavnom meste SR v Bratislave, Bratislava je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky; združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt (ďalej len "obyvatel"). Bratislava vykonáva územnú samosprávu patriacu obci (ďalej len "samospráva Bratislavy") a plní úlohy štátnej správy prenesené na obec zákonom (ďalej len "prenesená pôsobnosť").

Podľa ods. 2 cit. ust. Mestská časť je územným samosprávnym a správnym celkom Bratislavy; združuje obyvateľov, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Mestská časť vykonáva samosprávu Bratislavy a prenesenú pôsobnosť v rozsahu vymedzenom zákonom a štatútom Bratislavy (ďalej len "štatút"); v tomto rozsahu má postavenie obce.

Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 377/1990 Zb. Bratislava je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom, s vlastnými príjmami a s majetkom, ktorý jej bol zverený.

Podľa ods. 2 cit. ust. mestské časti sú právnickými osobami, ktoré za podmienok ustanovených zákonom a štatútom samostatne hospodária s vlastným majetkom a s vlastnými finančnými zdrojmi, ako aj s majetkom, ktorý im bol zverený.

Podľa ods. 3 cit. ust. majetok hlavného mesta, mestských častí, jeho nadobúdanie, nakladanie a hospodárenie s ním upravia osobitné predpisy.

Podľa § 14 ods. 1 zák. č. 377/1990 Zb. odborné, administratívne a organizačné práce súvisiace s plnením úloh mestských orgánov plní magistrát Bratislavy. Organizáciu

- 5 -

magistrátu Bratislavy, náplne činností útvarov magistrátu Bratislavy a počet zamestnancov magistrátu Bratislavy ustanovuje organizačný poriadok magistrátu Bratislavy, ktorý vydá primátor.

Nedostatok v podmienkach konania, t. j. nespôsobilosť byť účastníkom konania nemožno zamieňať s vadou návrhu na začatie konania. Skutočnosť, že odporca nemá spôsobilosť byť účastníkom konania, nie je vadou podania a preto ho ako vadu nie je možné ani odstrániť. Nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania. To znamená, že nedostatok podmienky predmetného konania, spočívajúci v nespôsobilosti odporcu byť účastníkom konania, nebolo možné odstrániť špecifikáciou označenia odporcu tak ako to urobil navrhovateľ svojím podaním zo dňa 06. 07. 2012.

Prvostupňový súd predmetné podanie neposudzoval ani ako návrh na zmenu účastníka na strane odporcu podľa § 92 ods. 4 O.s.p. Ak v návrhu označený účastník nemá právnu subjektivitu (nie je spôsobilý byť účastníkom súdneho konania), nemohol by súd pripustiť, aby na jeho miesto vstúpil do už začatého konania subjekt s právnou subjektivitou, nakoľko nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienky tohto konania, pre ktorý treba konanie zastaviť (rozsudok NS SR z 28.11.2001, sp. zn. 5 Cdo 130/01).

V prejednáwanej veci teda nešlo o vadu návrhu na začatie konania, ktorú navrhovateľ svojím podaním zo dňa 06. 07. 2012 jednoducho odstránil. Z obsahu spisu, predložených listinných dokladov preukazujúcich dôvodnosť uplatneného nároku nevyplýva, že by sa pri označovaní odporcu vyskytla chyba v písaní alebo iná zrejma nesprávnosť, alebo že by údaj označujúci odporcu bol v logickom rozpore s inými časťami žaloby (petitom) alebo s opísaním rozhodujúcich skutočností (odôvodnením). Ak je odporca v návrhu označený úplne, presne, určite a zrozumiteľne, ako to bolo aj v danej veci, nie je vadou podania skutočnosť, že označený odporca nemá spôsobilosť byť účastníkom konania, lebo ak bol v návrhu takto (úplne, presne, určite a zrozumiteľne) označený za účastníka konania ten, kto nemá spôsobilosť byť účastníkom, ide o nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť.

Súd prvého stupňa preto nemal dôvod postupovať podľa § 43 O.s.p., lebo návrh nebol vadným podaním v zmysle uvedeného ustanovenia. Podaním návrhu proti subjektu nespôsobilému byť účastníkom konania nemohol v danom prípade vzniknúť procesnoprávny vzťah medzi účastníkmi, lebo tu od samého začiatku chýbal jeden z jeho základných prvkov - spôsobilá strana občianskoprávneho sporu.

V prejednáwanej veci navrhovateľ kvalifikovaným spôsobom označil ako odporcu nekvalifikovaný subjekt (toho, kto nemal spôsobilosť byť účastníkom konania) a preto odvolací súd nemal inú možnosť, než napadnuté uznesenie v časti týkajúcej sa zastavenia konania podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdiť.

Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva síce povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, avšak len potiaľ,

- 6 -

pokiaľ majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, I. ÚS 352/6, II. ÚS 220/08, III. ÚS 12/07, IV. ÚS 163/08). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05). Navrhovateľom predstreté rozhodnutia NS SR sa týkajú nesprávneho (vadného) označenia účastníka konania, nie účastníka, ktorý nemá právnu subjektivitu.

Odvolací súd v úplnom závere rozhodnutia reagujúc na námietku navrhovateľa, podľa ktorého mu bola postupom súdu, a to začatím konania v merite veci až po takmer dvoch rokoch od podania návrhu, odňatá možnosť konať pred súdom, poznamenáva, že snaha navrhovateľa týmto spochybníť správnosť záveru súdu prvého stupňa o zastavení konania pre neodstrániteľnú podmienku konania je bez významu.

O trovách prvostupňového konania, ktoré odvolaním napadnuté nebolo, odvolací súd nerozhodoval.

V odvolacom konaní nebolo komu priznať náhradu trov konania, keďže navrhovateľ bol neúspešný a ako odporca bol označený subjekt bez právnej subjektivity.

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.